

Školení pro autory ODZ

Ivan Pravda, Jaromír Hrad, Tomáš Zeman,
Marek Nevosad

<http://www.vovcr.cz/>

vov@fel.cvut.cz

ČVUT v Praze, Fakulta elektrotechnická
Praha 6, Technická 2

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah školení

Část A – projekt, řízení a ODZ

- motivace a úvod do projektu
- obsah a struktura ODZ, tvorba ODZ a pomůcky pro autora
- role a spolupráce autora a didaktika/metodika, korektorů, recenzentů
- rozsah ODZ ve vztahu k jejich úrovním, finance
- autorská práva a jejich dopad na ODZ
- postup práce při přípravě ODZ – s důrazem na práci autora
- termíny
- řízení prací a úkolovník

Část B – šablona pro tvorbu textů

- definovaná struktura výukového materiálu
- bloky textu
- styly odstavcové a znakové

Část C – praktický nácvik

Motivace – proč se zapojit

- získám aktuální výukové materiály
 - finanční přilepšení
 - nové zkušenosti při tvorbě (koho to zajímá)
-
- Prosím, PTEJTE SE 😊

Úvod do projektu

- pětice projektů v pěti odborných oblastech
- výzva [02 16 041](#) Vyšší odborné školy
- téma: podpora inovace vyššího odborného vzdělávání
- vzniknou mj.:
 - **ODZ – otevřené digitální výukové zdroje** (bude připraveno několik stovek ODZ)
 - MOOC kurzy
 - koncepční materiály
 - metodiky pro hodnocení
 - materiály pro inovaci praxí

ODZ – otevřené digitální výukové zdroje

- otevřenost
 - autor zveřejní dílo pod licencí Creative Commons CC BY nebo CC BY-SA (podmínka OP VVV)
 - kdo chce dílo užít, může tak učinit, aniž by autora kontaktoval
- digitální – výsledek bude v elektronické formě (volně) dostupný prostřednictvím internetu
- výuka
 - jazyková
 - odborných předmětů

Struktura ODZ

- objektová
 - texty
 - obrázky
 - audia, videa a animace
 - interaktivní prvky
 - testy
- formální
 - definována šablonou
- věcná (osnova)
 - vznikne ve spolupráci autora a metodika/didaktika

Tvorba objektů ODZ

- texty
 - autor do šablony v MS Word
- testy
 - autor do šablony v MS Excel
- obrázky
 - autor navrhuje (kresba, foto, jiný podklad)
 - finální podobu vytváří buď autor, **nebo** třetí osoba
- audio, videa a animace
 - autor navrhuje scénář
 - finální podobu vytváří buď třetí osoba, **nebo** autor
- interaktivní prvky
 - autor má **tři** možnosti (viz dále)

Interaktivní prvky – tři možnosti tvorby

- pomocí šablony přímo do textu dokumentu (nejjednodušší, doporučujeme)
 - k dispozici typové úlohy:
 - přetahování nebo doplňování slov
 - přiřazení nebo řazení nebo rozdělení do skupin
 - kartičky
 - křížovky (dva typy)
 - podrobný návod je [zde](#)
- autor připraví scénář a tvorbu zajišťuje třetí strana
- autor naprogramuje interaktivní prvek sám

Pomůcky pro autora ODZ

- šablona pro psaní textů (včetně scénářů)
- technický návod (příručka) pro psaní textů
- poznámky k autorským právům a licencím
- metodický návod pro tvorbu ODZ
- návod k přípravě interaktivních prvků
- návod k přípravě scénářů pro audio a video
- šablona pro psaní testů
- formulář recenzního posudku
- grafický manuál
- úkolovník na [stránce](#) projektů
- kontaktní **jednotný** e-mail: vov@fel.cvut.cz
- dokumentace na portálu <http://www.vovcr.cz/>

Role osob spolupracujících s autorem

- didaktik a metodik
 - spolupráce při tvorbě osnovy (včetně schválení osnovy)
 - spolupráce při tvorbě textu
- korektoři (odborný a jazykový)
 - aktivně navrhnou do dokumentu změny (nástroj Revize)
 - finální rozhodnutí o jejich přijetí/odmítnutí je na autorovi
- 2 recenzenti (v různých fázích přípravy ODZ)
 - posudek **musí** být pozitivní a bez výhrad (formulář jenom s odpověďmi „ano“)
 - jinak jsou **nutné** opravy a **nový** posudek recenzenta, který musí být pozitivní a bez výhrad
- tvůrci finální podoby obrázků, videí atd.
 - v kontaktu s autorem dle potřeby

Rozsah ODZ ve vztahu k jejich úrovním

	koeficient	Úroveň												jednotka
		I		II		III		IV		V		VI		
		počet	body	počet	body	počet	body	počet	body	počet	body	počet	body	
text (minimálně)	1,00	10	10,0	15	15,0	20	20,0	25	25,0	35	35,0	40	40,0	NS (normostrana A4)
obrázky	0,30	10	3,0	15	4,5	20	6,0	25	7,5	30	9,0	40	12,0	ks
audio, video a animace (maximálně)	4,00	2	8,0	3	12,0	4	16,0	5	20,0	7	28,0	8	32,0	ks (1 ks = 2 minuty)
otázky k testu	0,20	15	3,0	25	5,0	35	7,0	40	8,0	45	9,0	50	10,0	ks
interaktivní prvky (maximálně)	1,50	5	7,5	10	15,0	15	22,5	20	30,0	20	30,0	20	30,0	ks
Celkem			31,5		51,5		71,5		90,5		111,0		124,0	

- tzv. **úroveň** konkrétního ODZ je pevně daná a má základní atributy, tj. kolik a kterých typů objektů typicky obsahuje (viz tabulku)
- každý objekt má stanovenou pracnost (bodově)
- s ohledem na pedagogický a didaktický záměr lze počty objektů v ODZ konkrétní úrovni měnit takto:
 - při zachování celkové bodové pracnosti ([přepočet](#))
 - při zachování limitů (minimálních a maximálních, viz tabulku)
 - po explicitním souhlasu metodika/didaktika

Autorská práva a jejich dopad na ODZ (1)

- **podrobnosti ve zvláštním dokumentu**
- veškeré výstupy projektu a jejich části (včetně převzatých):
 - Musí být pod licencí CC – Creative Commons (podmínka OP VVV): CC BY nebo CC BY-SA
 - kdo chce dílo užít (kopírovat a upravovat za určitých podmínek), může tak učinit, aniž by autora kontaktoval

Autorská práva a jejich dopad na ODZ (2)

- veškeré objekty ODZ a jejich části
 - musí být původní (mají-li být financovány z projektu)
 - **nebo** převzaté a řádně citované (citační norma ČSN ISO 690, lze použít [generátor citací](#))
 - v tom případě však nemohou být financovány z prostředků projektu
 - a musí být opatřeny správnou licencí CC, nebo se musí s původním autorem uzavřít vhodná dohoda (svolení)
 - platí i pro vlastní objekty (texty, obrázky atd.) publikované autorem dříve (autocitace)
- **převzaté objekty, které nejsou opatřeny licencí CC BY nebo CC BY-SA, nelze zařadit do ODZ**
 - lze na ně v ODZ pouze odkazovat (např. namísto obrázku bude https://comtel.fel.cvut.cz/sites/default/files/foto_aftn_lvr.png)
 - což zásadně sníží hodnotu ODZ
 - **minimalizujte proto přebírání objektů s licencemi jinými než CC BY nebo CC BY-SA!!**
 - upozornění:
 - ne na všechny objekty v internetu lze odkazovat
 - odkazy časem nemusí být funkční

Pozice:

- autor (texty, testy a návrh multimedialních a interaktivních prvků; včetně oprav po korekturách a recenzích)
- multimedialní pracovník (pokud si bude autor připravovat a finalizovat sám multimedialní nebo interaktivní prvky)
- za určitých podmínek: korektor (jinému autorovi)
- za určitých podmínek: didaktik/metodik (jinému autorovi)

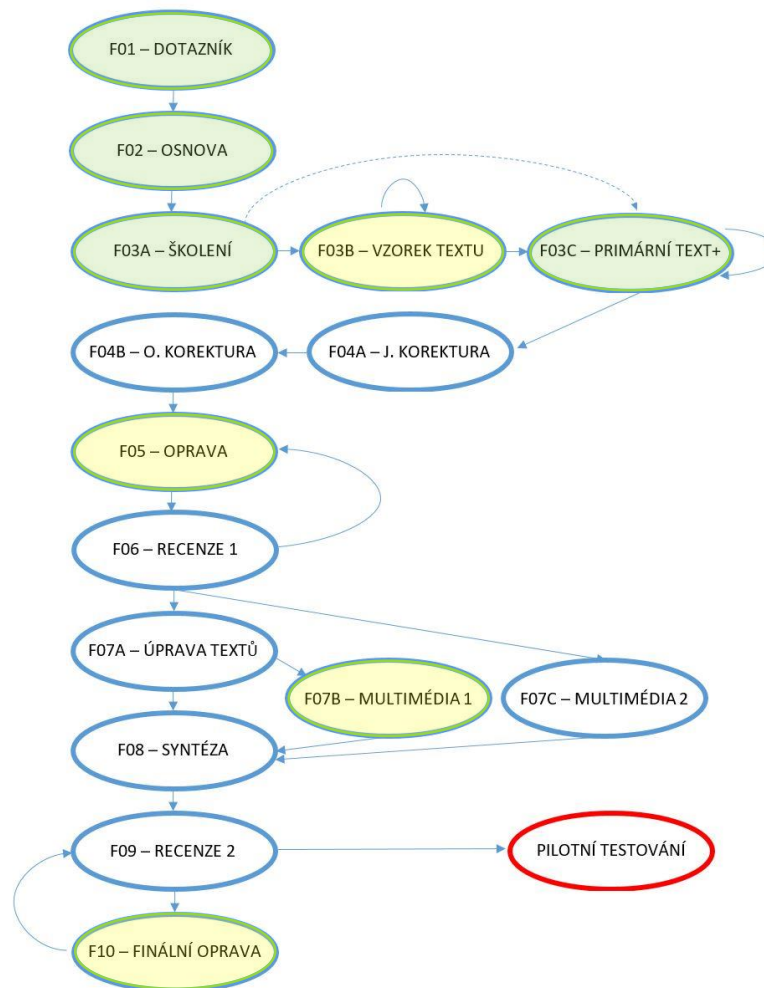
Postup práce při přípravě ODZ – práce autora

Vysvětlení k barvám:

(spolu)práce autora na výsledku příslušné fáze

VŽDY

PODLE
MOŽNOSTÍ ČI
POTŘEBY

Termíny

Označení fáze	Název fáze	Doba trvání pro jednotlivé úrovně (počet dnů)					
		Úroveň I.	Úroveň II.	Úroveň III.	Úroveň IV.	Úroveň V.	Úroveň VI.
F01	Dotazník	5	5	5	5	5	5
F02	Osnova	5	6	7	8	9	10
F03	Primární text+	15	22	30	37	52	60
F04	Korektura	5	7	10	12	17	20
F05	Oprava	5	7	10	12	17	20
F06	Recenze 1	5	7	10	12	17	20
F07A	Úprava textů	5	7	10	12	17	20
F07B	Multimédia 1	30	44	60	74	104	120
F07C	Multimédia 2	30	44	60	74	104	120
F08	Syntéza A	3	4	6	7	10	12
F09	Recenze 2	5	7	10	12	17	20
F10	Finální oprava	9	14	19	22	30	35
	CELKEM	125	163	210	246	328	375

Důležitá poznámka: tabulka musí být doprovázena podrobným komentářem!

Postup práce při přípravě ODZ – dotazník F01

- dotazník – dovednosti autora; cílem je:
 - zjistit, jak autor ovládá nástroje použité pro tvorbu ODZ
 - jaké typy objektů dokáže samostatně vytvořit
- dotazník k ODZ; cílem je:
 - získat realistická data o předpokládaném rozsahu výukových materiálů

Postup práce při přípravě ODZ – osnova F02

Osnova ODZ

pro výuku cizího odborného jazyka / pro výuku odborných předmětů *(nehodící se odstraňte)*

Název:
Číslo:
Úroveň:

Autor:
Instituce:
Datum:
Podpis:

číslo kapitoly	název kapitoly (podkapitol)	text (NS)	obrázky (ks)	videa (ks)	animace (ks)	interaktivní prvky (ks)	otázky k testu (ks)
1							-
2							-
3							-
4							-
5							-
6							-
7							-
8							-
9							-
10							-
součet							

Osnovu v této podobě doporučuji/nedoporučuji *(nehodící se odstraňte)* k dalšímu zpracování do podoby výsledného ODZ.

Didaktik/metodik:
Instituce:
Datum:
Podpis:

Rozpis multimediálních prvků pro ODZ

(plánování tvorby autorem / jiným subjektem / převzetí z veřejně dostupných zdrojů)

Název:
Číslo:
Úroveň:

Autor:
Instituce:

Obrázky	
vlastní tvorba	
třetí strana podle scénáře	
veřejně dostupné zdroje	
celkem	0

Animace	
vlastní tvorba	
třetí strana podle scénáře	
veřejně dostupné zdroje	
celkem	0

Videa	
vlastní tvorba	
třetí strana podle scénáře	
veřejně dostupné zdroje	
celkem	0

Interaktivní prvky	
vlastní tvorba	
třetí strana podle scénáře	
veřejně dostupné zdroje	
celkem	0

Postup práce při přípravě ODZ – školení F03A

- toto školení
- není nutné, pokud autor:
 - dokáže samostatně pracovat se styly v MS Word
 - z dostupných materiálů pochopí svou roli, své úkoly, koordinaci s dalšími osobami a metodu řízení práce

Postup práce při přípravě ODZ – vzorek textu F03B

- vzorek nepřipravují autoři ODZ úrovně I.
- jedna až dvě strany textu (do šablony)
- několik podkladů (scénářů) pro multimediální prvky (obrázky, videa, animace, interaktivní prvky) – rovněž do šablony
- pokud autor dokáže vytvořit multimediální prvky sám, pak vytvoří i vzorky
- autor vzorky odevzdá ke kontrole (úkolovníkem)
- po schválení vzorku pokračuje autor v další práci (viz fázi F03C)

Postup práce při přípravě ODZ – primární text F03C

- autor připravuje do šablony primární text dle schválené osnovy (viz fázi F02)
- autor připravuje do šablony také všechny podklady (scénáře) pro multimediální prvky (obrázky, videa, animace, interaktivní prvky); podle možností připravuje i tyto prvky ve finální podobě
- při práci autor spolupracuje s metodikem/didaktikem
- po dokončení práce se k materiálu vyjádří metodik/didaktik (ověří shodu se svými požadavky; jednoduchý formulář)
- autor odevzdá balíček s výstupy a stanoviskem metodika/didaktika ke kontrole (úkolovníkem)
- výsledek prochází formální kontrolou (dodržení šablony); v případě, že nevyhoví, je vrácen autorovi k úpravě

Postup práce při přípravě ODZ – multimédia F07B

- pokud autor samostatně vytváří „multimédia“, tj.:
 - obrázky
 - videa
 - animace
 - interaktivní prvky
- pak je vyhotoví spolu s primárním textem ve fázi F03C (bude mít k dispozici více času)

Poznámka: pokud autor vytváří pouze podklady a scénáře pro multimédia, pak se jej tato fáze netýká.

Postup práce při přípravě ODZ – oprava F05

- dvě etapy:
 - oprava po korekturách (jazykové a odborné)
 - oprava po první recenzi
- autor má po korekturách k dispozici připomínky korektorů vytvořené pomocí nástroje Revize
- autor podle svého uvážení návrhy korektorů buď přijme, nebo odmítne
- takto upravený text postupuje k první recenzi
- recenzní posudek (formulář) je pro autora závazný; autor tak opravuje ODZ až do okamžiku, kdy je recenze (popř. x krát opakovaná recenze) pozitivní a bez připomínek

Postup práce při přípravě ODZ – finální oprava F10

- finální oprava je uvedení výsledného ODZ do podoby, která odpovídá představě druhého recenzenta
- následuje po druhé recenzi (opět formulář)
- připomínky a návrhy recenzenta nebo nedoporučující stanovisko autor vypořádá, tzn. připraví podklady a pokyny pro finální opravy textů a multimediálních prvků
- pokud je recenzní posudek doporučující a bez připomínek, může být výukový materiál podroben pilotnímu testování (tj. tato fáze F10 se nekoná)